

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОЛІМПІЙСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ ІВАНА ПІДДУБНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Науково-методичної ради
Від 30 серпня 2023 року
протокол №1

Голова Науково-методичної ради

А.І. Димуцька

30 серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НД. СК 1 ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Освітній професійний рівень: **(фаховий молодший бакалавр)**

Галузь знань: **01 «Освіта/Педагогіка»**

Спеціальність: **017 «Фізична культура і спорт»**

Розробник: **АСОСОК ДМИТРО ВОЛОДИМИРОВИЧ,**
спеціаліст, викладач коледжу

Робочу програму схвалено на засіданні
ЦК циклу ДИСЦИПЛІН, ЩО
ФОРМУЮТЬ СПЕЦІАЛЬНІ
КОМПЕТЕНТНОСТІ
від 29 серпня 2023 року
протокол №1
Голова циклової комісії

А.О. Димуцький

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення дисципліни «Історія фізичної культури» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, опанування системи знань про особливості виникнення, становлення та розвитку таких явищ суспільства, як фізична культура і спорт, олімпійський спорт, міжнародний спортивний рух, система фізичного виховання.

Предмет вивчення історії фізичної культури давнього світу, Старогрецької цивілізації, середніх віків та нового часу, відродження, становлення та розвитку олімпійських ігор, міжнародного спортивного руху, системи фізичного виховання, фізичної культури і спорту в Україні, а також формування у студентів знань у сфері історії фізичної культури і спорту, що будуть сприяти більш глибокому розумінню та розширенню уяви про свою професію та застосування їх на практиці у подальшій роботі.

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2.5	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка» <i>(шифр і назва галузі знань)</i>	Нормативна
Змістових модулів - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Фаховий молодший бакалавр»	Рік підготовки
Загальна кількість годин –88		1
		Семестр
		1
Тижневих годин для денної форми навчання – 4	Спеціальність: 017 «Фізична культура і спорт»	Лекції: 10 годин
		Семінарські заняття: 30
		Самостійна робота: 36
		Індивідуальна робота: 12
		Вид контролю: іспит

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Мета курсу:

є вивчення історії: фізичної культури давнього світу, Старогрецької цивілізації, середніх віків та нового часу, відродження, становлення та розвитку олімпійських ігор, міжнародного спортивного руху, системи фізичного виховання, фізичної культури і спорту в Україні, а також формування у студентів знань у сфері історії фізичної культури і спорту, що будуть сприяти більш глибокому розумінню та розширенню уяви про свою професію та застосування їх на практиці у подальшій роботі.

Лекційний курс містить теоретичні знання з історії фізичної культури у Стародавній Греції; зародження, розквіту та занепаду Всегрецьких олімпійських ігор тощо. Крім того, лекції знайомлять студентів із історією відродження олімпійських ігор.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань:

1. Історія розвитку фізичної культури у давньому світі та Старогрецькій цивілізації.
2. Герої античних стадіонів.
3. Роль фізичної культури в системі фізичного виховання.
4. Організації фізичного виховання в Спарті й Афінах.
5. Перший олімпійський конгрес та його значення для олімпійського руху.
6. Перші олімпійські ігри та їхнє значення.
7. Олімпійська хартія.
8. Олімпійські ігри сучасності.
9. Олімпійський рух в Україні.
10. Виступи українських спортсменів на олімпійських іграх.
11. Олімпійські чемпіони-українці.
12. Роль НОКу України в Міжнародному олімпійському русі.
13. Розвиток параолімпійського спорту в Україні і в світі.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема реферативних досліджень із історії фізичної культури і спорту, національного та міжнародного спортивного руху, участі українських спортсменів у олімпійських, світових, європейських змаганнях.

2.2 Завдання курсу:

- надавати студентам сучасні теоретичні та методичні знання з історії фізичної культури, термінології.
- виховувати патріотичні, морально-вольові і естетичні якості.
- надавати студентам знання з історії та сьогодення національної фізичної культури і спорту.

Під час семінарських занять та самостійної роботи студенти набувають такі уміння та навички:

1. аналізу спеціальної науково-методичної літератури;
2. творчого використання отриманих знань під час розв'язання ситуаційних завдань;

3. оволодіння науково-дослідними даними з історичних, організаційно-правових, соціально-економічних, політичних та гуманістичних проблем розвитку фізичної культури і спорту;

4. Використання отриманих знань у майбутній практичній діяльності.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Історія фізичної культури» завершується складанням іспиту.

2.3. Перелік компетентностей випускника відповідно до Стандарту вищої освіти

Таблиця 1

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність планувати та управляти часом. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

2.4. Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК та визначених

Стандартом компетентностей у формі «Матриці компетентностей»:

Таблиця 2

№ п/п	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5	6
I Загальні компетентності					
1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	+			+
2	Здатність планувати та управляти часом.		+		+
3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		+	+	+
4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		+
II Спеціальні (фахові) компетентності					
5	Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.		+		+
6	Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.		+		+

7	Здатність до безперервного професійного розвитку.	+	+		+
---	---	---	---	--	---

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- особливості та тенденції походження і становлення фізичної культури і спорту на різних континентах від первіснообщинного періоду до новітнього часу;
- ключові факти, дати, події історії зародження і функціонування системи сучасного спорту та олімпійського руху та історії розвитку фізичної культури в Україні впродовж різних століть;
- історичні закономірності та тенденції розвитку системи фізичного виховання та спорту у світі та Україні;
- основну інформацію про життя та кар'єру видатних українських і зарубіжних спортсменів;
- інформацію про становлення та організацію Олімпійських ігор античної доби і сучасності
- визначні досягнення спортсменів незалежної України на світових спортивних змаганнях різного рівня; проблеми та перспективи розвитку спорту на сучасному етапі;
- інформацію про розвиток юнацького та параолімпійського спорту в Україні і світі;
- особливості діяльності спортивних федерацій та НОК України, їх роль у розвитку українського спорту та Міжнародного Олімпійського руху.

вміти:

- аналізувати події та явища розвитку фізичної культури, визначати причинно-наслідкові зв'язки між ними;
- порівнювати та об'єктивно оцінювати спортивні події минулого і сучасного;
- висловлювати власну думку, аргументувати її, робити власні висновки, дискутувати
- самостійно опрацьовувати наукову літературу, історичну періодику історичні джерела з метою пошуку інформації.
- складати конспект, тези, оформляти наукову роботу (доповідь, реферат, курсову роботу)
- застосовувати отриманні знання у вирішенні виховних, педагогічних, освітніх і пізнавальних завдань в ході майбутньої роботи;
- володіти термінологією з історії фізичної культури;
- розуміти, що спорт є аполітичним явищем і засобом міжнаціонального спілкування та зміцнення дружби між різними народами
- визначити внесок українського народу формування світової історії фізичної культури; усвідомлювати власну причетність до цього процесу.

III. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин				
	Усього	Лекц.	Сем.	Інд./конс	С.р.
Змістовий модуль 1.					
Світова історія фізичної культури і спорту. Історія міжнародного спортивного та олімпійського рухів	42	4	14	2/4	18
Змістовий модуль 2.					
Розвиток фізичної культури і спорту в Україні	46	6	16	2/4	18
Усього годин	88	10	30	4/8	36

IV. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія фізичної культури як наукова і навчальна дисципліна. Фізичне виховання та спортивні змагання: від стародавнього світу до Раннього Нового часу.	2
2	Фізична культура і спорт у ХІХ – на початку ХХІ століття. Міжнародний олімпійський та спортивний рух сучасності.	4
3	Виникнення та традиції народної фізичної культури в Україні. Розвиток фізичної культури і спорту в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст.	2
4	Фізична культура спорт в Україні у ХХ-ХХІ ст.	2
Разом:		10

V. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Агоністика і атлетичні змагання Стародавньої Греції.	2
2	Система фізичного виховання і спорт доби середньовіччя та Раннього Нового часу	4
3	Фізична культура і спорт у ХІХ – на початку ХХ століття.	4
4	Виникнення сучасного олімпійського руху.	4
5	Міжнародний олімпійський та спортивний рух сучасності.	4
6	Розвиток фізичної культури і спорту в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст. Видатні українські спортсмени.	2
7	Система фізичного виховання і спорту в УРСР.	2
8	Фізична культура і спорт в незалежній Україні (1991-2020).	4
9	Українські спортсмени в олімпійському русі (1992-2020)	4
Разом:		30

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фізична культура в країнах Стародавнього Сходу.	2
2	Старогрецька цивілізація і спорт. Перші олімпійські ігри.	2
3	Олімпійські ігри Стародавньої Греції	2
4	Афінська і спартанська система фізичного виховання	2
5	Система фізичного виховання і спорт в Стародавньому Римі.	2
6	Фізичне виховання і спорт у середні віки. Військово-фізична підготовка лицарів.	2
7	Фізична культура і спорт у новий час (16-18 століття)	2
8	Фізична культура і спорт в Англії (XIX ст.)	2
9	Особливості фізичного виховання і спорту в США (XIX ст.)	
10	Національна гімнастична система в Німеччині (XIX ст.)	2
11	Французька національна гімнастична система. Діяльність Ф. Амороса	2
12	Шведська національна гімнастична система.	2
13	Відродження олімпійських ігор . Створення МОК.	2
14	П'єр де Кубертен та його роль в історії Олімпійського руху.	2
15	Періодизація олімпійських ігор.	2
16	Перший Олімпійський конгрес та його рішення.	2
17	Підготовка і проведення I Олімпійських ігор в Афінах (1896 р.)	2
18	Фізична культура в країнах Стародавнього Сходу.	2
Разом:		36

№	Тема реферату
1	Теорії походження фізичних вправ та ігор.
2	Фізична культура і спорт як соціальні феномени
3	Особливості розвитку фізичної культури Стародавнього світу
4	Давньогрецькі Олімпійські ігри: зародження, учасники, програма та історичне значення.
5	Спортивні споруди Стародавньої Греції
6	Формування елліністичної фізичної культури (IV-III ст. до н.е.)
7	Фізичне виховання в середні віки в Європі і країнах Сходу
8	Піонери фізичного виховання епохи Відродження. Погляди В. де Фельтре, Ф. Рабле, І. Меркуріаліса, Т. Мора, Т. Кампанелли, Я.Коменського.
9	Перші спроби введення фізичного виховання у навчальних закладах. Діяльність Р. Малкастера та Я. А. Коменського.
10	Вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання.
11	Фізичні вправи у житті мешканців міст середньовіччя.
12	Національні буржуазні гімнастичні системи фізичного виховання у Німеччині, Франції, Швеції
13	Фізична культура в Англії у XVII-XVIII ст. Діяльність Джона Локка.
14	Гімнастичні системи XIX ст. Діяльність Дж. Ебера, Ж. Далькроза,

	Айсидори Дункан та ін.
15	Формування наукових основ розвитку спорту. Діяльність Дж. Демені та Ф. Садоліна.
16	Міжнародний скаутський рух
17	Передумови відродження Олімпійських ігор сучасності.
18	Спроби проведення олімпійських змагань у XVIII-XIX ст.
19	Діяльність Олексія Бутовського.
20	Підготовка і проведення Олімпійських Ігор в кінці XIX ст. (1896 і 1900 р.)
21	Характерні риси Олімпіад до I світової війни. Видатні спортсмени.
22	Об'єднаний антифашистський спортивний рух.
23	Міжнародні робітничі Олімпіади.
24	Особливості проведення Ігор VII-XI Олімпіади. Видатні спортсмени.
25	Виникнення і проведення зимових Олімпійських ігор 1924-1936 років. Видатні спортсмени.
26	Особливості міжнародного олімпійського руху між двома світовими війнами.
27	Особливості діяльності МОК та його політика перед другою Світовою війною.
28	Олімпійська символіка і атрибутика.
29	Зимові Олімпійські ігри 1948-1988 рр.
30	Літні Олімпійські ігри 1952-1988 рр.
31	Зимові Олімпійські ігри 1994-2014 рр.
32	Літні Олімпійські ігри 1996-2012 рр.
33	Діяльність Х. А. Самаранча
34	Параолімпійські ігри та їх значення.
35	Міжнародний студентський спортивний рух, Універсиади.
36	Регіональні та континентальні Ігри як складова міжнародного олімпійського руху
37	Розвиток неолімпійських видів спорту.
38	Проблеми соціальної захищеності спортсменів.
39	Традиції фізичного виховання в Київській Русі.
40	Фізичне виховання та військова підготовка запорозьких козаків
41	Фізичне виховання в навчальних закладах та в армії.
42	Система фізичного виховання П. Ф. Лесгафта.
43	Спортивно-гімнастичний рух на українських землях в складі Російської імперії.
44	Фізична культура на західноукраїнських землях у другій половині XIX – на початку XX ст.
45	Перехід на нові форми і методи організації фізичного виховання і керівництва фізкультурним рухом.
46	Розвиток наукових основ радянської системи фізичного виховання у 20-ті роки XX ст.
47	Спортивно-масова робота в Україні у 20-ті роки XX ст.
48	Затвердження організаційних, програмно-нормативних і науково-методичних основ системи фізичного виховання в Україні.

49	Заснування спортивних товариств «Динамо», «Спартак», «Локомотив» тощо.
50	Роль комплексу ГПО та ЄВСК у розвитку спортивного руху.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи усного контролю: виступи на практичних заняттях, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, іспит.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи);
- самостійне опрацювання тем;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Оцінювання навчальних досягнень студента під час проведення практичних занять –максимальний бал – 10 балів:

Бали	Усна відповідь	Самостійна робота	Експрес тести
2-3	студент не володіє основною програмною літературою і не вміє грамотно використовувати наукову термінологію; не може достатньо повно і правильно відповісти на поставлені питання; допускає грубі принципові помилки при викладі матеріалу.	письмове анотування питань, що виносяться на самостійне опрацювання	45-46% правильних відповідей
3,5-5	має достатній обсяг знань в рамках освітнього стандарту, але допускає помилки при його викладі своїми словами; студенту важко підтвердити відповідь конкретними прикладами; слабо відповідає на додаткові питання; виявляє здатність під керівництвом викладача; виправляти погрішності, допущені у відповіді, вирішувати типові задачі, орієнтуватися в базових теоріях дисципліни	виокремлення головних і другорядних питань, складання логічних схем	57-67% правильних відповідей
5,5-7	без особливих утруднень відповідає на питання; викладає матеріал з використанням необхідної наукової термінології, не допускаючи серйозних помилок; легко усуваються окремі неточності з допомогою навідних запитань; вміє застосовувати отримані знання на практиці для вирішення навчальних завдань	опрацювання не менш трьох літературних джерел з аналізом і власними висновками	68-78% правильних відповідей
7,5-8	виявляє засвоєння всього обсягу програмного матеріалу поточного та попередніх занять; вміє виділяти в ньому головні положення і осмислено застосовувати отримані знання на практиці; не допускає помилок при відтворенні матеріалу; чітко відповідає на питання відтворюючого характеру.	підготовка доповіді, або захист реферату з опрацюванням не менш шести літературних джерел	79-89% правильних відповідей
8,5-10	глибоко вивчив основний навчальний матеріал і додаткову літературу з теми поточного та попередніх занять; послідовно і логічно правильно уміє викладати матеріал, використовуючи при відповіді приклади, ілюструючи основні теоретичні положення; вичерпно відповідає на поставлені видозмінені питання, які не мають прямої відповіді в підручнику, із залученням знань інших дисциплін; уміє надавати аргументоване обґрунтування зв'язку досліджуваних питань з іншими розділами дисципліни; розбирається в складних наукових проблемах, вирішує нестандартні завдання, уміє вести діалог з викладачем.	створення мультимедійних презентацій з певної теми, підготовка кросвордів з даної теми.	90-100% правильних відповідей

До **2-х балів** ставиться студентові, який робить вдалі доповнення протягом практичних занять з певної теми модуля, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань.

ІХ. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Модульний контроль

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання модульних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

Х. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ І курс І семестр

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Самостійна робота	5	4	20
2.	Тематична атестація	10	2	20
3.	Модульний контроль	25	1	25
4.	Реферат	30	1	30
5.	Конспект	5	1	5
максимальна кількість балів 100, коефіцієнт $100/60=1.6$ екзамен 40 (приклад $80/1.6=50$, екзамен 25, $50+25 = 75$ С, добре)				

ХІ. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
0 – 34	F		

ХІІ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Опорні конспекти лекцій; навчальні посібники.
- Робоча програма навчальної дисципліни; програма навчальної дисципліни.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
- Завдання для комплексних контрольних робіт з навчальної дисципліни «Історія фізичної культури».

XIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Цільова комплексна програма “Фізичне виховання – здоров’я нації” (розрахована на 1999-2005 р.р.).
2. Історія фізичної культури. Давня Греція: навчальний посіб. / Т.Г. Дибя, П.О. Радзієвський, М.П. Радзієвська, Н.П. Гнутава – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 40 с.
3. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. – Видання 2-ге, доп. - К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.

Додаткова:

1. Цільова комплексна програма “Фізичне виховання – здоров’я нації” (розрахована на 1999-2005 р.р.).
2. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” від 14.12.1992 р. № 698 – XII.
3. Закон України “Про антидопінговий контроль у спорті” (від 5 квітня 2001 р., №2353-111) // Урядовий кур’єр. - 2001. – 4 травня.
4. Закон України “Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні” від 14.09.2000 р. № 1954 – III.
5. Указ Президента України “Про додаткові заходи щодо розвитку олімпійського та параолімпійського руху в Україні” від 06.03.1997р. №210/97.

Інформаційні ресурси

Сайт ВСП «Олімпійського фахового коледжу імені Івана Піддубного НУФВСУ» - <https://olimpic.college/navchalno-metodychna-literatura/>